

A villamos energiára vonatkozó uniós GPP-követelmények

A környezetvédelmi szemléletű közbeszerzés (GPP) önkéntesen alkalmazott eszköz. Ez a dokumentum a villamos energia termékcsoporthoz vonatkozóan kidolgozott uniós GPP-követelményeket határozza meg. A kísérő technikai háttérjelentés részletesen ismerteti e követelmények kiválasztásának indokait, és tartalmazza a további információgyűjtéshez szükséges hivatkozásokat is.

Minden termék-/szolgáltatáscsoport tekintetében két követelményrendszert mutatunk be:

- Az alapkövetelmények az alapvető környezeti hatásokkal foglalkoznak, és alkalmasak arra, hogy bármely tagállam ajánlatkérői alkalmazzák őket. Úgy kerültek kialakításra, hogy a lehető legkisebb ellenőrzési többletráfördítással vagy költségnövekedéssel alkalmazhatók legyenek.
- Az átfogó követelményeket azok alkalmazhatják, akik a piacon elérhető legjobb termékeket kívánják megvásárolni. Alkalmazásuk ellenőrzési többletráfördítással és csekély költségnövekedéssel járhat az azonos funkciókkal rendelkező egyéb termékekhez képest.

1. Alkalmazási kör és fogalommeghatározás

Ezek az uniós GPP-követelmények a villamos energia beszerzésére vonatkoznak.

A villamosenergia-fogyasztás környezeti hatásai közvetlen módon az energiaigény csökkentésével mérsékelhetők leginkább: tehát egyrészt a középületek energiahatékonyságának növelésével és több energiahatékony termék beszerzésével, másrészt a fogyasztói magatartást célzó intézkedések révén. Ezek a szempontok túlmutatnak a jelenlegi követelmények alkalmazási körén, de más termékcsoporthoz vonatkozó uniós GPP-követelményekben megtalálhatók¹. Az itt felsorolt követelmények célja elsősorban a megújuló forrásokból származó villamos energia fokozott használatának ösztönzése.

Az **alapkövetelmények** tekintetében a követelmények a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia részarányára összpontosítanak (az ajánlott arány legalább 50%). Ezenkívül engedélyezik a nem megújuló forrásokat felhasználó, nagy hatásfokú kapcsolt hő- és villamosenergia-termelést is. Az odaítélési szempontok a megújuló energiahordozóknak vagy a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésnek ennél a minimumnál nagyobb arányú felhasználására kívánnak ösztönözni.

Az **átfogó követelményeknél** szereplő előírások a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia 100%-os arányára tesznek ajánlást.

¹ Lásd: http://ec.europa.eu/environment/gpp/first_set_en.htm

A megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia fogalmának meghatározása: A megújuló energiaforrásokról szóló 2009/28/EK irányelv a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiát a következőképpen határozza meg:

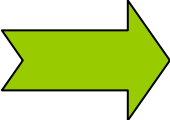
„...a nem fosszilis megújuló energiaforrásokból származó energia: szél-, nap-, légtermikus, geotermikus, hidrotermikus, valamint az óceánból nyert energia, vízenergia, biomassza, hulladéklerakó helyeken és szennyvíztisztító telepeken keletkező gázok és biogázok energiája;”

A többféle üzemanyaggal működő, megújuló és hagyományos energiaforrásokat egyaránt használó erőművekben csak a megújuló energiaforrásokból termelt villamos energia vehető figyelembe. A korábban felszivattyúzott vizet használó duzzasztótároló-egységek által előállított villamos energia mennyisége nem vehető figyelembe.

A biomasszát az irányelv a következőképpen határozza meg:

„...a mezőgazdaságból (a növényi és állati eredetű anyagokat is beleértve), erdőgazdálkodásból és a kapcsolódó iparágakból – többek között a halászatból és az akvakultúrából – származó, biológiai eredetű termékek, hulladékok és maradékanyagok biológiailag lebontható része, valamint az ipari és települési hulladék biológiailag lebontható része”.

2. Alapvető környezeti hatások

Alapvető környezeti hatások	GPP-követelmények
• Az üvegházhatású gázok és egyéb kibocsátások jelentős része a fosszilis tüzelőanyagokkal végzett villamosenergia-termelésből származik. • A növekvő villamosenergia-igény és a nem megújuló energiaforrások kimerülése • A nem megújuló energiaforrásokon alapuló kapcsolt hő- és villamosenergia-termelés csak csekély mértékben csökkenti a CO₂ kibocsátást.	• A megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia részarányának növelése • A nagy hatásfokú, illetve a megújuló energiaforrásokra épülő kapcsolt hő- és villamosenergia-termelésre, vagy kizárólag gázfűtésű kapcsolt hő- és villamosenergia-termelő egységekre történő átállás

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy a fenti ábra a hatásokat nem feltétlenül fontossági sorrendben tartalmazza.

3. A villamos energiára vonatkozó uniós GPP-követelmények

Alapkövetelmény	Átfogó követelmény
3.1. A villamos energiára vonatkozó uniós GPP-követelmények	
TÁRGY	TÁRGY
A villamos energia legalább 50%-ának megújuló energiaforrásokból és/vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből való beszerzése	A villamos energia 100%-ának megújuló energiaforrásokból történő beszerzése
ELŐÍRÁSOK	ELŐÍRÁSOK
1. A villamos energia legalább 50%-át a 2009/28/EK irányelvben meghatározott megújuló energiaforrásokból és/vagy a 2004/8/EK irányelvben meghatározott nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből kell beszerezni. Az ajánlattevőnek meg kell jelölnie a megújuló energiaforrásokból szállítandó villamos energia részarányát. Ellenőrzés: Be kell nyújtani a származásigazolás-rendszerből származó megfelelő dokumentációt. Más, ezzel egyenértékű igazolási módok is elfogadhatóak.* <i>*További információkért lásd a Magyarázatok című szakaszt.</i>	1. A villamos energia 100%-át a 2009/28/EK irányelvben meghatározott megújuló energiaforrásokból kell beszerezni. Ellenőrzés: Be kell nyújtani a származásigazolás-rendszerből származó megfelelő dokumentációt. Más, ezzel egyenértékű igazolási módok is elfogadhatóak.* <i>*További információkért lásd a Magyarázatok című szakaszt.</i>
Odaítélési szempontok	Odaítélési szempontok
Többletpontok járnak a további megújuló energiaforrásokból származó és/vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésért. 1. Többletpontok járnak az előírásokban meghatározott minimális szint feletti arányban megújuló energiaforrásokból szállítandó villamos energiáért. 2. Többletpontok járnak az előírásokban meghatározott minimális szint feletti arányban nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből	

szállítandó villamos energiáért. 3. Megengedett a mindkét vonatkozásra adott többletpontok megduplázása, ha a villamos energiát megújuló energiaforráson alapuló nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből szállítják. Ellenőrzés: Be kell nyújtani a származásigaranca-rendszerből származó megfelelő dokumentációt. Más, ezzel egyenértékű igazolási módok is elfogadhatóak.* <i>*További információkért lásd a Magyarázatok című szakaszt..</i>	
A SZERZŐDÉS TELJESÍTÉSÉRE VONATKOZÓ KIKÖTÉSEK	A SZERZŐDÉS TELJESÍTÉSÉRE VONATKOZÓ KIKÖTÉSEK
Az ajánlattevőnek a szerződés minden évének végén közölnie kell az ajánlatkérő számára szállított villamos energia eredetét annak igazolása céljából, hogy annak legalább 50%-a megújuló energiaforrásból és/vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelésből származott. Ellenőrzés: Be kell nyújtani a származásigaranca-rendszerből származó megfelelő dokumentációt. Más ezzel egyenértékű igazolási módok is elfogadhatóak.* Minderre nincs szükség olyan tanúsított szolgáltatók esetében, amelyek 100%-ban környezetbarát villamos energiát termelnek (azaz olyan 1. típusú ökocímkét birtokolnak, amely legalább a 2009/28/EK irányelvben megadott szigorúságú meghatározást használ). <i>*További információkért lásd a Magyarázatok című szakaszt.</i>	Az ajánlattevőnek a szerződés minden évének végén közölnie kell az ajánlatkérő számára szállított villamos energia eredetét annak igazolása céljából, hogy annak 100%-a megújuló energiaforrásból származott. Ellenőrzés: Be kell nyújtani a származásigaranca-rendszerből származó megfelelő dokumentációt. Más ezzel egyenértékű igazolási módok is elfogadhatóak.* Minderre nincs szükség olyan tanúsított szolgáltatók esetében, amelyek 100%-ban környezetbarát villamos energiát termelnek (azaz olyan 1. típusú ökocímkét birtokolnak, amely legalább a 2009/28/EK irányelvben megadott szigorúságú meghatározást használ). <i>*További információkért lásd a Magyarázatok című szakaszt.</i>

Villamos energia

Magyarzatok

Származási garancia: A 2009/28/EK és a 2004/8/EK irányelv értelmében minden uniós ország jogilag köteles származásigancia-rendszereket létrehozni villamosenergia-termelésén belül a megújuló energiaforrások és a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés tekintetében. Ezek megfelelő jogalapot biztosítanak az ellenőrzéshez. Fontos megjegyezni, hogy a származásigancia-rendszerek kötelező alkalmazásának jelenlegi állása tagállamonként eltérhet. Másik lehetőség lehet a szolgáltató által nyújtott, kormányzatilag jóváhagyott, független igazolás arról, hogy az adott villamosenergia-mennyiséget ilyenként meghatározott megújuló energiaforrásból vagy nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés útján állították elő (például olyan független kibocsátó szervezetek forgalomképes tanúsítványa, mint az RECS [Renewable Energy Certificates System: www.recs.org]). További megoldásként elfogadható, ha a szolgáltatott villamos energia a 2009/28/EK irányelvben foglalt vagy annál szigorúbb meghatározást alkalmazó, I. típusú ökcímekével rendelkezik.

I. típusú vagy ISO 14024 szerinti ökcímek: Az I. típusú vagy ISO 14024 szerinti ökcímek esetében az alapvető követelményeket független testület határozza meg, és teljesülésük nyomon követése minősítési és auditeljárások keretében történik. Ennek köszönhetően ezek a címek rendkívül átlátható, megbízható és független információforrásként szolgálnak. E címeknek az alábbi feltételeknek kell eleget tenniük:

- A címekre vonatkozó követelmények tudományos adatokon alapulnak.
- Az ökcímeket valamennyi érdekelt fél, többek között a kormányzati szervek, a fogyasztók, a gyártók, a forgalmazók és a környezetvédelmi szervezetek közreműködésével fogadják el.
- A címek valamennyi érdekelt fél számára hozzáférhetők.

A közbeszerzés során az ajánlatkérő előírhatja, hogy a valamely ökcímkehez szükséges követelményeknek teljesülniük kell, és hogy az ökcímek a megfelelés egyfajta igazolásaként lehet használni. Azt azonban nem teheti kötelezővé, hogy egy termék ökcímekével rendelkezzen. Ezenfelül az ajánlatkérők csak kifejezetten a termék vagy szolgáltatás, vagy a termelési folyamat jellemzőire vonatkozó ökcímke-követelményeket alkalmazhatnak, az általános vállalatirányítással kapcsolatos kritériumokat nem.

A megfelelés igazolása: Amennyiben a követelmények teljesítésének ellenőrzése a megjelölteken kívül más módon történő igazolást is lehetővé tesz, a követelmények teljesülése gyártói műszaki dokumentáció, elismert szervezettől származó vizsgálati jelentés vagy más megfelelő dokumentum bemutatásával igazolható. Az ajánlatkérőnek minden esetben egyedileg meg kell bizonyosodnia arról, hogy a bemutatott igazolás műszaki, illetve jogi szempontból megfelelőnek tekinthető-e.

Energiaaudit: Az energiaauditok nagy előnye, hogy ezek keretében meghatározható, hogyan javítható a hatóságok által használt épületek és berendezések energiahatékonysága. A hatóságok gyakran már korábban elvégezték saját auditjukat, és az energiatakarékossági stratégia végrehajtására külön személyzettel rendelkeznek. Ahol azonban nincsenek hatályban ilyen intézkedések, javasolt, hogy a hatóságok végeztessenek energiaauditot.

Költségszempontok

A hagyományos és környezetbarát villamos energia ára közötti különbség az adott országon belüli piaci liberalizáció szintjétől, a nemzeti támogatási rendszertől és attól függ, léteznek-e olyan villamosenergia-szolgáltatók, amelyek környezetbarát villamos energiát kínálnak.

A környezetbarát villamos energia gyakran drágább, noha a különbségek gyors ütemben csökkennek, és az is előfordul, hogy a környezetbarát villamos energia olcsóbban hozzáférhető.

Napjaink éghajlatváltozásról szóló vitájának részeként a fokozott piaci liberalizáció, a megújuló erőforrásokon alapuló, korszerűbb energiatermelési technológiák, a fosszilis tüzelőanyagok árának emelkedése, a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiára vonatkozó európai célkitűzések és a nagy hatásfokú kapcsolt energiatermelés népszerűsítése egyaránt hozzájárulhat ahhoz, hogy a jövőben a környezetbarát villamos energia ára még versenyképesebb legyen.